

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 19012
Tarih: 22.02.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

21 Şubat Uluslararası Anadili Günü vesilesiyle, dil temelli kısıtlamaların ve hak ihlallerinin sona erdirilmesi, anadil eğitimi önündeki tüm engellerin kaldırılması, dillerin korunması, yaşatılması ve yeni nesillere güvenle aktarılmasının sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Dürayet Dilan Taşdemir

Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), kültürel çeşitliliği, çok dilliliği desteklemek ve kaybolma tehlikesi altındaki dillerle ilgili farkındalık yaratmak amacıyla 2000 yılında 21 Şubat tarihini **Uluslararası Anadili Günü** olarak ilan etti. Bu kararla farklı kültürlerin, dillerin korunmasıyla toplumsal, tarihsel ve düşünsel belleğimizin gelecek kuşaklara aktarılması ve sürdürülebilir barışın sağlanmasına hizmet edileceği vurgulanmıştır.

UNESCO'nun yaptığı Tehlike Altındaki Diller Dünya Atlası çalışmasına göre, Dünya'daki 6000'den fazla dilin 2.500'ü yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Tüm ülkeler tarafından yerel, bölgesel tüm dilleri korumak ve geliştirmek için gerekli tedbirler alınmadığı takdirde, önümüzdeki yüzyılda insanlığın konuştuğu dillerin büyük oranda yok olacağı belirtilmektedir.

Bu nedenle birçok ülke, kendi ülkelerinde bulunan farklı dilleri koruma altına almakta ve dillerin yaşaması için eğitim dili ve resmi dil olarak kullanılmasına olanak sağlamaktadır.

İngiltere, İspanya, İtalya, İsveç, Almanya Çin, Hindistan, Rusya vb. birçok ülkede anadilinde eğitim ve öğretim yapıldığı görülmektedir. Yine BM üyesi 194 ülkeden 113'ünde birden çok resmi dil vardır. Çin Halk Cumhuriyeti'nde 51, Hindistan'da 36, Rusya'da 34, İtalya'da 11,

Filipinler'de 17, Güney Afrika'da 11 dil resmi dil ya da bölgesel resmi dil olarak kullanılmaktadır.

Ayrıca bu ülkelerin birçoğu, toplumsal kutuplaşmayı ortadan kaldırmak, siyasal çatışmaları önlemek, toplumsal bütünleşmeyi ve empatiyi güçlendirmek için çok dilli kamusal hizmetleri desteklemekte ve yaygınlaştırmaktadır. Birçok bilimsel araştırma çok dillilik politikalarının toplumsal barışa katkı sağlandığını, çok dilli eğitim programlarının çocukların bilişsel ve duygusal gelişimlerine olumlu yönde katkı yaptığını ortaya koymaktadır.

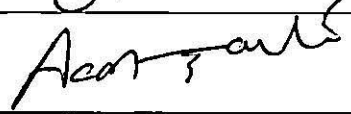
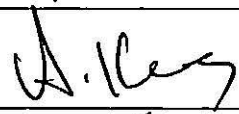
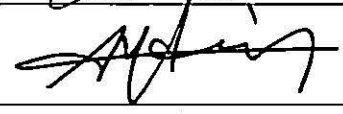
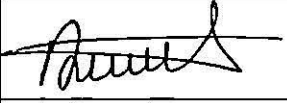
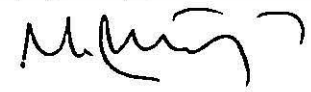
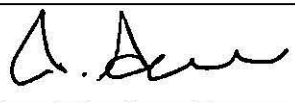
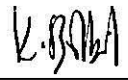
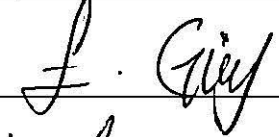
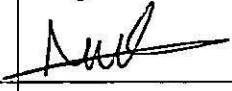
Tüm dünyada çokdillik politikaları desteklenirken, Türkiye'de anadilde eğitim talebi yıllardır karşılık bulmamaktadır. Türkiye'de bu coğrafyanın kadim dilleri Cumhuriyet tarihi boyunca birer tehdit olarak algılanmış ve yasaklanmıştır. Bu politikalar beraberinde çok derin toplumsal yaralara ve ayrışmalara neden olan sayısız trajediye de neden olmuştur.

Geçmişte Kürtçe ısıklık çaldığı için gözaltına alınan Ape Musa'dan tutalım da, cezaevi görüşünde Türkçe bilmediği için defalarca "Kamber Ateş nasılsın?" demek zorunda kalan İpek Anaya kadar sayısız trajik örnekler vardır. Türkiye'de hala anadilinde eğitim Anayasa başta olmak üzere birçok yasal metince yasaklanmış durumdadır. Anadilinde kamusal hizmetler yasaktır. Kürtçe müzik yapan sokak sanatçıları polisler tarafından halen engellenmekte, gençler gözaltına alınıp darp edilmektedir, Cezaevlerinde Kürtçe şarkı söyleyip halay çektikleri için onlarca siyasi mahpusa disiplin cezaları verilmekte, tek kişilik hücreye konulmakta, tahliyeleri ertelenmektedir. Meclis tutanaklarında Kürtçe hala "bilinmeyen dil", "anlaşılmayan dil", "x" dil şeklinde kayıtlara geçmektedir.

Cumhuriyetin kurulduğu günden bugüne Türkiye'de başta Kürtçe (Kurmancca, Zazaca) olmak üzere Gürcüce, Hemşince, Lazca, Pontusça, Süryanice, Abazaca, Ermenice, Rumca, Arapça, Çeçence, Acemce, Mihallemice, Pomakça gibi bu toprakların kadim halklarının dillerine yönelik politikalar sonucu UNESCO'nun da yaptığı araştırmada gösterdiği üzere Türkiye'de konuşulan 36 dilin 18'i yok olma tehdidi ile karşı karşıyadır. Yakın dönemde Kapadokya Yunancası, Ubıhça ve Mlahso dilleri yok olurken, 15 yıl önce 1000 kişi tarafından konuşulan Hertevin dili bugün her an yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Türkiye'nin bir an önce anadilde kamusal hizmetlerin sunulması ve anadilinde eğitim başta olmak üzere çokdilli politikaları hayata geçirmeli ve Türkiye'de konuşulan tüm diller anayasal ve yasal güvence altına alınmalıdır.

Bu nedenlerle 21 Şubat Uluslararası Anadili Günü vesilesiyle, dil temelli kısıtlamaların ve hak ihlallerinin sona erdirilmesi, anadil eğitimi önündeki tüm engellerin kaldırılması, dillerin korunması, yaşatılması ve yeni nesillere güvenle aktarılması amacıyla Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
19			
20	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	